

Muhterem kardeşlerim!

Bugün sizlere Kur'ân-ı Kerîm'in 49. sûresi olan Hucûrat sûresinden bazı âyetlerin mânâsını açıklamaya çalışacağım.

Malum, İslâm'ın temel kitabı Kur'ân-ı Kerîm'dir.

Mevlâ (c.c) Hucûrat sûresinde, Müslümanlara âdap ve ahlâkı öğretiyor.

Birinci âyetinde:

“Ey iman edenler! (işlerinizde, söz ve hükümlerinizde) Allah'ın ve Resûlü'nün önüne geçmeyin. Allah'a saygılı olun, emirlerine uygun yaşayın. Çünkü Allah, (her şeyi) hakkıyla işitendir, bilendir.” (Hucûrat: 1)

Yani hüküm veren Allah'tır (c.c). Hüküm veren Resûlullah'tır (s.a.v), siz kendinizden, bilmeden filan şey helâldir, filan şey haramdır diye hüküm vermeyin. Hükümü, Allah'a (c.c) ve Resûlullah'a (s.a.v) bırakın mânâsındadır.

Tabii ki bu âyeti kerime Resûlullah Efendimiz (s.a.v) zamanında olduğu gibi, kıyamete kadar da hükümü bâkidir. Hiçbir zaman insan, bilmediği bir konuda, konuşmamalı ve hüküm vermemelidir.

İkinci âyeti kerimede Cenâb-ı Mevlâ (c.c) buyuruyor ki:

“Ey iman edenler! Seslerinizi Peygamberin sesinin üstünde yükseltmeyin, konuşurken birbirinize bağırdığınız gibi (çağırarak için) ona bağırmanın; (yoksa) siz farkına varmadan amelleriniz boşa giderir.” (Hucûrat, 2)

Yani Resûlullah (s.a.v) Efendimiz'le konuşurken kesinlikle ondan daha yüksek bir sesle konuşulmaması, insanların birbiriyle konuşur gibi bağırarak, çağırarak konuşmaması gerekir.

Muhterem kardeşlerim!

Bu âyet-i kerime bugün de hâlâ geçerlidir. Medine-i Münevvere'de, Resûlullah'ın (s.a.v) kabrinde yani, Mescid-i Nebevi'de bağırarak değil, kısık sesle, gizli konuşulması gerekir. Yüksek sesle konuşmak ve sırtını Resûlullah'ın (s.a.v) kabrine dönmek, âdaba muhalif bir harekettir. İnsanın amellerinin ve sevaplarının boşa gitmesine sebep olur.

Hiz. Ömer (r.a) zamanında, iki kişi Resûlullah'ın (s.a.v) makamında, birbiriyle yüksek sesle konuşurken, Hiz. Ömer (r.a) onlara memleketlerinin neresi olduğunu sormuş, ikisi de Medine dışında başka memleketler söyleyince;

- Eğer Medine’li olsaydınız, ikinizi de, bu hareketinizden dolayı cezalandıracaktım, ama buralı olmadığınız için Őimdi cezalandırmıyorum, ancak bir dahaki sefere böyle bir âdapsızlığınızı affetmem, buyurmuştur.

Dolayısıyla Resûlullah’a (s.a.v) karşı âdap kuralları, sadece O’nun (s.a.v) hayatta olduğu zaman değil, vefatından sonra da geçerlidir.

Allah (c.c) hepimize Medine’ye gitmeyi ve Resûlullah’ı (s.a.v) ziyaret etmeyi nasip etsin, âmin

Onun için, eğer bize de Ravza-i Mutahhara’ya gitmek nasip olursa; yürürken ve de giderken sırtımızı oraya dnmemelii ve otururken de ayaklarımızı oraya doğru uzatmamalıyız. Orada konuşurken yüksek sesle değil, kısık sesle konuŐmalıyız.

Biliniz ki, Resûlullah (s.a.v) Efendimiz, oradadır, sağdır. Oralarda gezebilir, dolaŐabilir. Onun için âdaplı ve dikkatli olmalıyız.

Muhterem kardeşlerim!

Bu âyet-i kerıme nazil olduğu zaman, sahabelerden Sabit b. Kays (r.a), sesi konuşurken hep yüksek çıktığı için amellerinin boşa gideceğinden korkarak evine kapanmıŐ, ađlamıŐ ve Resûlullah’ın (s.a.v) bir daha yanına gitmemeye karar vermiŐ. -Allahu âlem- Kulağındaki rahatsızlıktan yani sağırlıktan dolayı yüksek sesle konuştuğu için, Resûlullah’ın (s.a.v) yanında da yüksek sesle konuşur da âyeti kerimede belirtildiği gibi amellerim boşa gider korkusuyla mescide gidemez olmuŐ.

Resûlullah (s.a.v), Sabit b. Kays’ın (r.a) yüzünü göremeyince, O’nun nerede olduğunu ve mescide neden gelmediğini sormuş. Sahabeler de O’nun durumunu anlatınca gelmesini buyurmuŐ. Sabit b. Kays (r.a) gelince O’na:

- Sana müjdeler olsun! Sen amelleri boşa gidecek bir insan olmadığın gibi güzel bir hayat yaŐayacak, Őehit olarak vefat edecek ve cennete gireceksin, buyurmuştur.

Muhterem kardeşlerim, Sabit b. Kays (r.a), hakikaten de Mseylemet-l Kezzab’ın kabilesiyle yapılan ‘‘Yemame’’ savaŐında Őehit olmuŐ ve Allah’ın (c.c) izniyle cennete gitmiŐtir. Ve Őehit olduktan sonra O’nu rüyasında gören sahabelerden birisi Şöyle anlatmıŐtır:

- Ben rüyamda Sabit b. Kays’ı gördüm ve bana rüyamda Şöyle dedi:

- Őimdi sana anlatacaklarımı dinle ve bu rüyadır deme, ben dn Yemame savaŐında Őehit olduktan sonra Müslüman askerlerden birisi benim zırhımı alıp, bir sandığın içine koydu, o sandığın üzerine de birtakım yükler koydu. O Müslümanın yeri filan yerededir, ondan benim zırhımı alıp, benim borçlarımı ödemesi için Hz. Ebû Bekir’e (r.a) verin ve O’na söyleyin benim Şu kadar borcum var, onları desin. İkincisi klelerimden filan oğlu filanı âzad ettim. Onlar artık hürdür, söyleyin Hz. Ebû Bekir’e (r.a) onları mrasımdan ıkarısın.

Sahabe, uyanınca kendisine rüyada tarif edilen yerdeki kişiyi arayıp bulmuş. Tabi o kişi tamahkârlığından zırhı kimse görmesin diye bir sandığın içine saklayıp, üzerine de birtakım yükler koymuş. Tıpkı rüyada tarif edildiği gibi zırhı orada bulmuş ve onu alıp, Medine-i Münevvere’de Hz. Ebû Bekir’e (r.a) verip, rüyayı anlatınca da Hz. Ebû Bekir (r.a) onun vasiyetini yerine getirmiş.

Ve denilmiş ki;

“Öldükten sonra, Sabit b. Kays’ın (r.a) vasiyeti yerine getirildi. Ve O’ndan başka hiç kimse öldükten sonra vasiyet etmedi”

Muhterem kardeşlerim!

Bir de, Kur’ân-ı Kerîm ve Hadîs-i Şerîf okunan yerlerde saygılı olmalı, onu dinlemeli ve yüksek sesle konuşmamalıyız. Zaten Kur’ân-ı Kerîm okunan yerde yüksek sesle konuşmak, haramdır. Bu hükümler bu âyeti kerîmeden (Hucûrat-2) çıkmıştır.

İnsan nerede olursa olsun konuşurken dikkatli konuşmalı, boş ve saçma şeyler konuşmamalıdır. İnsanın konuştukları melekler tarafından yazıldığı için, söylediği her sözden mesuldür. Bu konuşulan sözlere karşılık ya mükâfat ya da ceza vardır.

Cenâb-ı Mevlâ (c.c) Hucûrat sûresinin üçüncü âyetinde:

“Doğrusu Allah’ın Resûlü yanında seslerini kısıyanlar (edepli olup benliğini öne çıkartmayanlar) var ya, işte onlar, Allah’ın gönüllerini takva için imtihan ettiği kimselerdir. Onlar için mağfiret ve büyük bir mükâfat vardır. (Resûlüm! Sana ait) odaların ardından seni çağırınlar var ya, onların çoğu (saygıya) akıl erdiremezler. Eğer onlar, sen yanlarına çıkıncaya kadar (seni çağırıp) sabretselerdi, kendileri için elbet daha iyi olurdu. Allah çok bağışlayandır, çok merhamet edendir” buyurmuştur. (Hucurat, 3, 4, 5)

Demek ki Allah (c.c), Resûlü’nün (s.a.v) yanında yüksek sesle konuşmayı zemmetmiş, alçak bir sesle konuşmayı da mükâfat ile müjdelemiştir. Bu âyeti celile nazil olduğu zaman Hz. Ebû Bekir (r.a), Hz. Ömer (r.a) dâhil diğer sahabeler, Resûlullah (s.a.v) ile konuşurken, seslerini öyle kıymışlar ki, amellerinin boşa gideceği korkusuyla gizli gizli konuşmaya başlamışlardır.

Yine Cenâb-ı Mevlâ buyurmuştur ki:

“Ey iman edenler! Şayet bir fâsık (yalancı/günahkâr) size bir haber getirirse, doğruluğunu araştırın. (Yoksa) bilmeyerek bir kavme kötülük eder de, yaptığınıza kesinlikle pişman olursunuz.” (Hucurat: 6)

Bu âyeti kerîmede İslâm’ın çok güzel bir ahlâkı, kuralı ve âdabı önemle belirtiliyor. Yani birisi bize bir haber getirirse, işte filan adam şöyle yapmış, filan kişi şöyle demiş derse, Allah’ın

(c.c) emri bize budur ki, araştırmadan, o söylenen sözlere göre hareket etmemeli ve inanmamalıyız.

Arapların bir sözü vardır ki:

“Sana başkalarından haber getiren, laf taşıyan, senden de başkalarına laf götürecektir.”

Muhterem kardeşlerim!

Bu fiile “Nemamet” denilir ki, bu gök büyük bir gnahtır, neden? Günkü insanların arasına fitne tohumu ekmeye ve insanların arasını ayırmaya sebeptir.

Bir insan Allah’ın (c.c) rızasını kazanmak ve insanların arasındaki düşmanlığı kaldırmak için yalan da söylese, o yalan, gnah değil hatta sevaptır. En gök da anne-baba, dostlar veya akrabalar arasında insanların arasını bulmak için, meselâ filanca seni gök seviyor, hatta senin için şöyle şöyle güzel şeyler söyleyip seni methediyor diye yalan söylese o sevaptır. Ancak yine insanların arasını açmak için filanca senin için şöyle şöyle kötü sözler söyledi diyerek doğru da söylemiş olsa, o hata ve hatta büyük gnahtır. Ve bu kişi “fâsık” olarak anılır.

Dolayısıyla böyle fâsık bir insan bize bir haber getirirse, âyeti kerîmede Allah’ın (c.c) emrettiği gibi, araştırmadan o fâsık kişiye inanmamalı ve söyledikleriyle hareket etmemeliyiz. Bu âyetin nzl sebebi olarak şu olay nakledilir:

Huzaa kabilesinden Hâris isimli bir sahabe anlatıyor:

- Ben, Resûlullah (s.a.v) Efendimiz’e geldiğim zaman, O bana İslâm’ı anlatıp, beni İslâm’a davet etti. Elhâmdulillah, Allah (c.c) nasip etti ve ben Müslüman oldum. Sonra bana İslâm’da zekâtı anlatıp, nisab miktarı mala sahip olan kişilerin zekât vermesi gerektiğini söyledi. Ben onu da kabul ettim, sonra Resûlullah (s.a.v) Efendimiz’e dedim ki:

- Yâ Resûlullah! İzin verin memleketime dönüp, kabileme İslâm’ı tebliğ edeyim, onlara zekâtı da anlatıp, zekâtlarını orada toplayayım, sonra siz filan tarihte bir elçi gönderin de ben, o elçiye toplanan zekât mallarını teslim edeyim.

Hâris (r.a) memleketine dönüp kabilesine İslâm’ı anlatınca, kabilesi Müslüman olmuş ve İslâm’ın zekât emrine uyarak tüm mallarının zekâtını Haris’e (r.a) teslim etmişlerdi. Haris (r.a), kabilesinden topladığı zekâtı teslim etmek için, Resûlullah’ın (s.a.v) görevlendirdiği elçiyi bekliyordu. Ancak Resûlullah’ın (s.a.v) görevlendirdiği elçi zekât almak için gideceği kabile ile arası bozuk olduğundan Resûlullah’a (s.a.v) söylemeden oradan ayrılmış ve sonra o kabilenin Müslüman olduğunu grenmesine rağmen yanlarına gidince gldrleceği endişesiyle geri dönüp Resûlullah’a (s.a.v):

- Ey Allah’ın Resl, o kabile bana zekât vermediği gibi bir de beni güldürmeye kalktılar, ben ise oradan kaçarak canımı zor kurtardım, diyerek yalan söyledi.

Tabî Hâris de (r.a), “O kadar zaman geçtiği halde, Resûlullah (s.a.v) elçiyi neden göndermedi, acaba bana kızdı veya küstü mü?” diyerek merak içinde adamlarıyla birlikte zekât mallarını kendisi götürmek üzere Medine’ye doğru yola çıktı.

Bu arada Resûlullah (s.a.v) ikinci bir müfreze göndererek, olayı araştırmalarını, eğer söylenenler gerçek ise, onlarla savaşmalarını emretti. Resûlullah’ın müfrezesi ile Haris (r.a) ve adamları yolda karşılaşınca meselenin aslı ortaya çıktı ve hep birlikte Resûlullah (s.a.v) Efendimiz’e gittiler.

İşte bu olay üzerine bu âyetin (Hucûrat-6) nazil olduğu rivayet edilir. Bize bir fâsik haber getirdiği zaman, onu araştırmadan inanmamalı ve kabul etmemeliyiz.

Başkalarına, fitne çıkmasına, insanların arasının bozulmasına neden olacak sözü doğru da olsa götürmemeliyiz.

Resûlullah (s.a.v) araları bozuk olan iki kabîlenin arasına düzeltmek için Sad b. Muaz’ı (r.a) gönderdi ve Sad b. Muaz (r.a) gidip, o iki kabîlenin arasını düzeltmiş, akşam vakti Resûlullah Efendimiz’in (s.a.v) yanına gelerek:

- Yâ Resûlullah! Ben o iki kabîlenin arasını düzelttim ancak, ben kendi nefsimi helâk ettim. Çünkü yalan söyleyerek yani birine gidip, diğerlerinin onları çok sevdiğini ve methettiğini, diğerlerine gidip, aynı şekilde öteki kabîlenin güzel şeyler söylediğini söyleyerek ve mecburen ancak yalan söyleyerek bunu başarabildim, dedi.

Resûlullah (s.a.v):

- **Hayrı söyleyen ve hayrı yayan kişi yalancı değildir**, buyurarak Sad b. Muaz’ın (r.a) yanlış bir iş yapmadığını belirtti. (*K. Hafa, 2135*)

Ve yine Cenâb-ı Mevlâ (c.c):

“Bilin ki Allah’ın Resûlü içinizedir. Eğer o, birçok işte size uysaydı, kesinlikle sıkıntıya düşerdiniz. Fakat Allah, size îmanı (isteğinizle) sevdirdi; onu sizin kalplerinizde süsledi, küfrü, fasıklığı ve isyânı da (olduğu gibi) çirkin gösterdi. İşte bu (özelliklere sahip olan)lar, doğru yolda olanların ta kendileridir. (Bu haller) Allah’tan bir lütûf ve nimet olarak (verilmiş) tir. Allah bilendir, hüküm ve hikmet sahibidir.” (*Hucûrat, 7, 8*)

Yani az önce anlatmış olduğumuz olaydaki gibi Resûlullah Efendimiz (s.a.v), Hâris’e (r.a) zekât mallarını getirmesi için gönderdiği elçiden sonra ikinci bir elçi grubunu, olayın gerçek yüzünü tespit etmesi için göndermiştir. Tıpkı bu âyeti kerimede belirtildiği gibi.

Cenâb-ı Mevlâ (c.c) âyette ne buyuruyor:

“Eğer o, birçok işte size uysaydı, kesinlikle sıkıntıya düşerdiniz.” (*Hucûrat, 7*)

Ancak Peygamber Efendimiz (s.a.v) hemen araştırıp, öğrenmesi için bir müfreze göndermiş ve hemen hüküm vermemiştir. Âyeti kerimenin devamında:

“Fakat Allah, size îmanı (isteğinizle) sevdirdi; onu sizin kalplerinizde süsledi, küfrü, fâsıklığı ve isyânı da (olduğu gibi) çirkin gösterdi.” (*Hucûrat, 7*)

Allah (c.c) bizlerin de kalbine îmanı yerleştirsın inşaallah.

Muhterem kardeşlerim!

Şunu da belirtmek istiyorum ki, Sahabe-i Kirâm, Kur’ân-ı Kerîm’de methedilmiş olup, hepsi de emin kişilerdir. Ne olursa olsun, hiçbir sahabenin aleyhinde konuşmamalıyız, bir kere her şeyden önce buna hakkımız yoktur. Aynı zamanda bu büyük bir günahdır.

Peygamber Efendimiz (s.a.v):

“Allah’tan korkun! Allah’tan korkun! Sahabelerimin aleyhinde konuşmayın. Kim sahabeleri severse, benim için sevmiş, dolayısıyla beni sevmiş olur. Kim beni severse Allah (c.c) için beni sevmiş, dolayısıyla Allah’ı (c.c) sevmiş olur. Kim sahabelerime buğz ederse, o bana buğz etmiş olur, kim bana buğz ederse Allah’a (c.c) buğz etmiş olur.” buyurmuştur.

Bazen doğru söylemek günah olduğu gibi, bazen de yalan söylemek sevap olabilir. Fitneyi doğuracak bir doğru, fitneyi söndürecek yalandan daha kötüdür.

Şöyle bir kıssa vardır ki:

Bir padişah suç işlemiş olan bir adamın idam edilmesini, öldürülmesini emretmiş. Yalnız adam başka bir lisan ile konuştuğu için, kendisi hakkında verilen ölüm cezasını, tercüman vasıtasıyla öğrenmiş. Cezasını öğrendiğinde “nasılsa artık yaşamayacağım, nasılsa öleceğim” diye hayattan bütün ümidini kesip, padişaha ağzına gelen en ağır hakaret ve küfürleri söylemiş. Padişahın sağındaki ve solundaki vezirler, konuşulan sözleri anladığı halde padişah anlamadığı için sağındaki iyi kalpli vezire:

- Bu adam ne diyor? diye sormuş. Sağdaki vezir de:

- Padişahım bu adam “Allah affedicidir ve affedenleri sever, umut ediyorum ki padişahımız da beni affedecektir” diye bekleyip, size dua ediyor, deyince padişah da:

- Öyleyse ben de onu affettim, serbest bırakın gitsin, demiş.

Bu arada padişahın sol tarafında bulunan vezir, bu duruma müdahale ederek:

- Sen, padişahımızın huzurunda ona yalan söylemeye utanmıyor musun? Adamın padişahımıza en ağır hakaret ve küfürler ettiğini neden gizliyorsun? demiş.

Akıllı bir kişi olan padişah, bir süre düşündükten sonra bu sözde doğruyu söyleyen soldaki vezire dönerek:

- Sağımda bulunan vezirimin söyledikleri yalan olsa da o yalanın temeli nasihat üzerinedir. O'nun yalanı senin doğrundan daha iyidir. Çünkü O'nun söylemiş olduğu yalan, bir insanın hayatını kurtarıırken, senin doğrun bir insanı öldürecek, demiş.

Yine Cenâb-ı Mevlâ (c.c) Hucurat sûresi 9. ve 10. âyeti kerimelerde:

“Eğer mü'minlerden iki topluluk birbirleriyle vuruşurlarsa, hemen aralarını düzeltin. Eğer onlardan biri, hâlâ (Allah'ın hükmüne boyun eğmeyip) diğerine saldırırsa, Allah'ın emrine dönünceye kadar saldırana karşı savaşın. Eğer (Allah'ın emrine) dönerse, artık aralarını adaletle düzeltin ve (her işinizde) âdil davranın. Çünkü Allah âdil davrananları sever. Mü'minler ancak kardeşirler. O halde kardeşlerinizin arasını düzeltin ve Allah'ın emirlerine uygun yaşayın ki, rahmete nâil olasınız.” (Hucurat, 9, 10)

Mü'minlerin hepsi kardeş olduğuna göre, İslâm dininde Müslümanların görevi, dargın olan Müslüman kişileri barıştırmaktır. Bunun sevabı çok büyüktür.

Bir insan Müslüman kardeşine yardım ettiği müddetçe Allah da (c.c) ona yardım eder. Daima Müslüman kardeşlerimize yardım edip, onların hayrını istemeli ve ona buğz etmemeliyiz.

Peygamber Efendimiz (s.a.v):

- Üç dua vardır ki, Allah katında makbuldür:

- 1) Hacca gidenin evine dönünceye kadar yapacağı dua
- 2) Allah (c.c) yolunda cihada gidenin cihaddan dönünceye kadar yapacağı dua
- 3) Bir Müslümanın, bir Müslüman kardeşinin gıyabında yapacağı dua, diye buyurmuştur.

Yalnız bir insan, Müslüman kardeşinin gıyabında ona hayırlı bir dua ettiğinde, orada bulunan bir melek:

- Âmin, Allah da (c.c) sana aynısını versin, diye dua eder.

Demek ki bir Müslüman kardeşimi ze bir dua etsek bir melek “âmin” diyor ve arkasından aynı şekilde, onlar da bize dua ediyor.

Nefsimizin istediği bir şeyi mümin kardeşlerimiz için de istemeli, nefsimizin istemediği bir şeyi, biz de mümin kardeşlerimize layık görmemeliyiz.

Cenâb-ı Mevlâ (c.c) diğer âyeti kerîmede:

“Ey îman edenler! Bir topluluk, bir toplulukla alay etmesin. Ola ki (alay edilen adamlar, Allah yanında) kendilerinden daha hayırlıdırlar. Kadınlar da kadınları alaya almasın. Ola ki onlar, kendilerinden daha hayırlıdırlar. Birbirinizi ayıplamayın; birbirinizi kötü lakaplarla çağırmayın. İman ettikten sonra (kişinin) fâsıklık (damgası yemesi veya din

ve ahlâk sınırını aşması) ne kötü isimdir! Kim de tövbe etmezse işte onlar zâlimlerin ta kendileridir” buyurmuştur. (*Hucûrat, 11*)

Bir insanı hor ve hakir görmek, onunla alay etmek gûnahtır. Hele sofî için büyük gûnahtır.

Peygamber Efendimiz (s.a.v):

- Bir kimseye, bir Müslümanı hor ve hakir görmek gûnah olarak yeter, buyurmuştur.

Bir de insanların birbirlerine kötü isimler, lakaplar takmaması gerekir. İsmi ne ise onu söylemek lazımdır. Abdullah ismine “Apo”, İbrahim ismine “İbo” demek bile uygun değildir.

Muhterem kardeşlerim!

Resûlullah Efendimiz (s.a.v) bir gün Kâbe’yi tavaf ederken:

-“Ey Kâbe, ne kadar güzelsin, kokun ne güzel, ne büyüsun ve hürmetin ne kadar büyük. Ancak Allah’a (c.c) yemin ederim ki, mü‘min olan kimselerin hürmeti Allah (c.c) katında senden daha büyüktür.”

Elhâmdulillah Müslümanız ve mü‘miniz, bu yüzden şerefliyiz.

Ahzab sûresinde Cenâb-ı Mevlâ:

“ (Resûlüm!) Mü‘minlere, Allah'tan kendilerine, cidden büyük bir lütuf verileceğini müjdele!” (*Ahzab, 47*) buyurmaktadır.

Bu fazileti bize Allah (c.c) vermiştir. “İslâm” kelimesi kökü “silm”den yani “barış”dan geliyor. Biz de daima barıştan yana olacağız. Yalnız nefsimize ve şeytana düşman olacağız.

İnsanın düşmandan kurtulmasının tek çaresi, düşmanına düşmanlık etmektir. Bizim de şeytana galip gelmemizin tek yolu devamlı ona muhalefet etmektir.

Nefsimize de aynı şekilde muhalefet edip, bütün Müslüman kardeşlerimizi sevip, onlara dua emeli ve onların hayrını istemeliyiz. Kibirden uzak durmalıyız.

Peygamberimize sormuşlar:

- Yâ Resûlullah, kibir nedir? Resûlullah (s.a.v):

- **Kibir başkalarını hakir görmek ve hakkı kabul etmemektir**, buyurmuştur. (*Müslim, 1/93*)

Devamlı şu duayı yapmalıyız:

“Yâ Rabbi! Dinimi, îmanımı, şehadetimi, amelimi sana emanet ediyorum, muhafaza eyle yâ Rabbi!” Âmin...